

Nálunk, a dzsungelben

NÁLUNK a dzsungelben az a szokás, hogy mindenki maga szerzi be enni-valóját. Mivel azonban a Szegedi Egyetem főszervezője ragaszkodott ahhoz, hogy mancsomba nyomhasson különféle zöld meg sárga papírzéket, hagytam magam rábeszélni, és elindultam az általa MENZÁNAK nevezett téli etető felé. Kissé morogtam magamban, mert sehogy se fért a fejembe, hogyan kapok ezekért a sárga meg zöld izékért egy őzcombot, s mint később kiderült, aggodalmam nem is volt hiábavaló. Nálunk a dzsungelben igazán nem eszünk sokat, de azt legalább kényelmesen.

Nem is tudtam volna miként találok el a MENZÁNAK nevezett téli etetőhöz, az azon a halnevű utcán össze nem futok Micimackóval, akihez már Milnéék házibuliján volt szerencsém. Eppen egy versikét dűnyögött magában valahogy így: Fogadok egy hajszálba, / Ez is megy a menzára / / Ha a hajszál leszakad / Tigris gyomra kilyukad.

Melyik menzára mégy, Tigris? — kérdezte vidáman Micimackó, a Parafancs téren (Lehet, hogy Dugó?) — Az OKTATÓIRA — válaszoltam, mire meglepődött. — Mióta vagy te docens — húzta fel a szemöldökét. — Tudod — válaszoltam — azt mondták, hogy különösen vizsgák után ott egyáltalában nem feltűnő, ha valakit tigrisnek néznek.

Nálunk a dzsungelben sok veszély leselkedik az emberre, de a MENZA mindezen túltett. Amikor a lépcsőn lefelé kanyarogtunk, mondtam is Micimackónak: Te, ez CSAPDA — de ő csak röhögött. Ez nem csapda, ez egy pince.

És mondd — kérdeztem — miért zárják ide az oktatókat. Talán így akarják megvédeni őket a VESZÉLYTŐL. — Erre már nem is felelt, mert megérkezett a leves, és ő gyorsan szüröcsölni kezdte. Én szólni akartam, mert a felszolgáló rám is csurgatott egy keveset, de inkább lenyaltam. — Gyorsabban, te szerencsétlen — sürgetett Micimackó — kell a hely másoknak is. Valóban, ekkor kemény ütést éreztem a bordáim között, hátrafordultam, és láttam, hogy két kisgyerek lóbázza a táskáját mögöttünk.

— Mit akarnak ezek — kérdeztem suttogva. — Enni — felelte Micimackó, és tányérostól bekapta gyorsan a sültet. — Tudod — magyarázta — a tányért még valahogy meg lehet emészteni. Na gyere gyorsan, mert már sorbaállnak itt mögöttünk...

— Kik voltak ezek — hörögtem — amikor Micimackó felvonszolt a levegőre — Köhökőhő oktató udvarias gyermekei. — Hát nem csak oktatók járnak ide? — Nézd, ez úgy van, avarjatók a dzsungelben: ti se avarjatók el a gyerekeitekét máshová enni...

EGYÉBKÉNT felhívom a szerkesztőség figyelmét arra, hogy
1. Nem szeretem a dohszagot, és nincs kedvem szanatóriumba kerülni.
2. A bundámat ért károkat a legjobb szüccsel kellett kijavíttatnom (ütések, horzsolások, molvok, stb.).
3. Nem vagok hajlandó a huszadik században élet-halál harcot folytatni evv ebédért.

Ha tehát személtvi biztonszágot nem szavatolják, kénytelen leszek visszamenni a dzsungelbe. Kérem, legalább néhány tányért utaljanak ki, hogy legyen mivel megtölteni a gyomromat.

(Micimackó ezt a verset küldi általam:
Ez volt ám a csapda,
a tigris becsapta,
ő azt hitte hogy egy óra
jut itten egy oktatóra
amíg megebédel,
no meg némi étel.
No de most már morzsa van a bajszán:
nem ebédel oktatói menzán.)

Tigris

No tessék! Azt írtam legutóbb, hogy a bölcsészekben nincs érdeklődés semmi iránt, s ezzel VERESS posztóvá váltam néhányuk előtt. Most meg a Liliom utcai klubban rendezett képzőművészeti kamarakiállítás bizonyítja, hogy egyetemistáinknak van véleményük, be is merik írni a vendégkönyvbe. Vér János műgyetemi hallgató kamarakiállításának vendégkönyvébe, ahová már — festőművészek és egyetemisták, Budapesten és vidéken — számtalan bíráló és dicsőítő, sőt időnként hozzáértő véleményt is írtak. Vér kiállítása egyébként egy tehetséges, ragyogó színekkel dolgozó, dinamikus egyéniség kialakulásának lehetőségéről tanúskodik. Egyelőre csak lehetőségéről, mert stílusa még kiforratlan. Legnagyobb erénye őszintesége. A látogatók szemében viszont ez a szálka: ők valószínűleg Rubens és Renoir mezte-len nőitől is borzadva fordulnának el — mint azt a vendégkönyv bizonyítja.

Egy kiállítás vendég- könyvéből

Szegedi egyetemisták valódi bejegyzései

„Jánoskám! Sok képed magával ragadott, nagyon tetszik. Gratulálok János, így tovább!!!”

(alatta) „Ezt csak egy sznob bölcsész írhatta! Szégyeld magad!”

„Kezdetnek nem rossz, egyes képeid megkapóak, de a legtöbbet nem értem.”

„Sajnos nincs egyéniséged!”

„A művészet nem minden esetben azonos az ízléstelességgel.”

„A kiállító egyetlen érdeme, hogy megtalálta a trágár amerikai irodalmi nyelvvél egyenértékű, perverz magyar képzőművészeti kifejezési formákat.”

„Az egészben a zenei aláfestés ért valamit. Kár, hogy a zenéhez nincs megfelelő kiállítás.”

„Diszkrétén csak annyit engedj megjegyezni, hogy látszik a „Szüzesség elvesztése” c. alkotásodon, hogy csak fantázia-szülemény.”

„En nem így vesztettem el a szüzességemet” Madame Pompadour.”

„En sem!”

(alatta) „Akkor hülye vagy, vagy pedig félszűz!”

„Jó színeid vannak. A témát még nem értem. Talán hazafelé az úton, majd rájövök.”

„Alkotásaid biztosan értékesek, mert egy-kettőtől eltekintve egy szót sem értek belőle!”

„Minden elporlik elmúl,
de mit szellemednek szerzel, az csak elméddel pusztul.
Hirdeted az eszmé tisztaságát,
az anyag és szellem egységét,
s ember tökéletes egészét,
s mit fantáziád szül
— én kicsi vagyok, hogy eldöntsem [értéked —

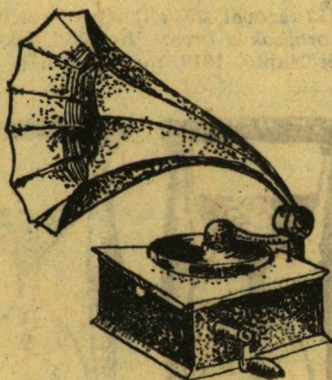
— azt majd az idő bírálja!”

„Kedves Barátom! Csupán aztat fáj-lalom, hogy Te ezekből a képekből megélsz! Nálunk a tanyán csak Petőfi verseket olvasgatunk télen, de az leg-alább világosan megmondja, hogy pl. „Talpra magyar!” — ebből ért a ma-gyar ember” Bocsájtás meg őszintesé-gem! Egy kombájnos fiú!”

„Reméljük, ha a művész kézbeveszi a vendégkönyvet, a szegedi bejegyzéseket úgy olvassa el mint adalékokat az EMBERI BÚTASÁG TÖRTÉNETE című kollégiumhoz.”

(Az újságíró utolsó megjegyzése: a kiállítás képei között a figuratív ábrázolásmód uralkodott (őnarcképek, portrék, aktok). Absztrakt képei általában a dinamizmussal foglalkoztak kivéve a Szüzesség elvesztése címűt. Az aktképek száma egyáltalán nem volt magas: legfeljebb ha a látogatók műértéséhez viszonyítjuk...)

Veress

Veress Miklós:

Aranykapu

Volt egyszer egy háború
iszonyú de iszonyú

az anyát lebirta
élet megtiporta

fiát fára húzta
bőrét is lenyúzta

aki isten túrta
nem is anya szülte

Gyertek haza fiam
nem anyám nem megyünk

talán féltek fiam
félünk anyám félünk

mitől féltek fiam
félünk önmagunktól

mert ha hazamegyünk
téged is megölünk

és ha nem lesz könnyed
mibe törölközünk

Katona
Katona

hova lett a lábad

az egyiket mind levágta
másikat csak csontig rága

fiad csontján sipolok
otthonodon dobolok
benned hegedülök

Bomba bomba bomba
völgyre házra dombra

székre éjszakára
rongyra rongybabára

a jó gyerekeknek
pörögni forogni

mondjátok mondjátok
hova megyünk lakni

Gyertek haza gyertek
nem megyünk félünk

mitől féltek
semmitől

hát a semmi mit csinál
napot csillagot zabál

Nincsen házad csak hazéd
hova is igyekszel

aranykapu-mindenség
hazaérünk
egyszer

Kondi

Megjelent a KONDI! Ezúttal nem új porszívómárkáról, úrhajóról, repülő csészéről van szó. Továbbá: nem is a Központi Olajpogácsa Nevelő és Dú-sító Intézet rövidített nevét viselő új-ság jelent meg. A Kondi a Tanárképző Főiskola testnevelés szakosainak stencilezett kiadványa: százötven példány-ban látott napvilágot Honti Gyula ad-junktus kissé aggodalmas előszavával. No de mi ne aggodalmaskodjunk: közönytjük a stencilezett lapot. Első munkatársait, akik közül Szabó József a múlt félévi szakosztálymunkáról, Pálfi Györgyi a tömegsportról, Debreceni Pál a sítábor élményeiről számol be, Kelemen Béla pedig a téli olimpi-ák versenyszámait ismerteti. Kívánunk a lapnak jó cikkeket, hosszú életet és — jó KONDI!

M. Gy.

1 analfabéta

Sándor György műsoráról

Színhely: az Auditorium Maximum, Kellékek: két fogas, két cilinder, ka-rosszék, vödör, sáml. Kevés, de lelkes közönség. Siker.

Mivel tudja Sándor György a valóság szürkeségét feloldani, honnan ered ez a vérbő humor?

Egyszemélyes színházat művel; maga írja, rendezi és játssza darabjait a most bemutatottak hét év alatt csiszolódtak, alakultak ki. Útja a többszemélyes színházról vezetett ide, vendég-szerepelt a Vidám Színpad, a Thália színpadán, jelenleg a Mikroszkóp Színházban és az Egyetemi Színpadon lép fel; járja az országot.

Humora új, szokatlan (bár irodalmi hagyományai vannak ennek), elüt az inkább elterjedt sajátos magyar hu-mortól (anekdotázás, pikantéria stb). Intellektuális tréfálkozás ez. A nevetést nem a hagyományosan jól bevált „sikeress” poénok halmozása váltja ki, hanem a nyelv adta lehetőségeknek, a megsokított kifejezéseknek új összefü-gésekre helyezése, öntörvényűen alakuló — fejlődő szabálytalan mondatok ötvözete adja ezt a sajátosságot, és így a gondolkodás, az érzelmvilág ellentmondásainak feltárása és kihasznlása is. Nála a groteszk elemek sorozata a közönség sorozatos arculcsapása, de fokozatos felemelése is. Neveléses akar lenni a szerepjátszás, az alakok lelki-ségébe való beleélés által, de nem akar kuriózzummá válni, általános érvényre törekszik. A ripacszkodás, a túljátszás távol áll tőle. Célja: megmutatni, hogy nemcsak a megalkotott figura „anal-fabéta”, de bennünk is sok a hiba.

Az En 1 analfabéta vagyok; Emlék-szem nagyanyámra; Nagypám; A költő; Futball; Gyíkok; Üthenger ötlet-kavalkádok, a közügyekről szólnak, a rendezés mellett vallanak, azonban nem közvetlenül humorizálva politi-zálnak (amely humorfajta monopoli-helyzetben van ma), az övét felőlesleges lenne definícióba szorítani, de; őszin-te, együttérző, eszköztelen, szerény.

Groteszk komolysága mulatságos ugyan (szinte semmi mimika, geszti-kuláció, a szavak viselik a teljes mon-danivalót és a felelősséget), nem szentelven humor ez, hanem szomorú, szenvedő, mert ötleteit az élet, átkin-lódott személyes élményel, társadal-munk visszáságai szülik.

Műsora percről-percre, mozdulatról mozdulatra beosztott, mégis a közön-ségtől, a kapcsolat milyenségétől füg-gően az izléses improvizációk is lehe-tőséget kapnak.

Eleteleme a színpad, felszabadultan mőkázik, nevetett, gyötör és felszaba-dít, ha képesek vagyunk rá. Mert nem egyszerűen könnyű műfaj ez.

Kár, hogy sokan csak a nevek nagy-ságában és kicsinyiségében tudnak gon-dolkozni, és nem az értékek relációjá-ban — így aztán kevesebbek lettek egy nem is akármilyen élménnyel.

Mari György

Őszinte vita

Március 19-én este a József Attila Kollégium tanulóiban dr. Wittman Tibor professzor válaszolt a kollégis-táknak és más érdeklődőknek a naciona-lizmus és szocialista hazafiság téma-körből feltett kérdésekre. A problémák felvetésében nem volt hiány, hiszen a hazafiság; a táj, a nyelv, a nemzeti kultúra és sajátosságok szeretete és vállalása az egyén szemléletét is nagy mértékben szmezik, de még fontosab-bak a társadalmi létben, különösen ma, amikor rengeteg lehetőség nyílik a kultúrák közötti kölcsönhatásra, de az ellentétek felszítására is. A következő kérdések kerültek megvitatásra: léte-zik-e nacionalizmus a szocialista orszá-gokban, milyen tényezők válthatják ki, hol a határ a szocialista hazafiság és a nacionalizmus között, mi jellemzi az internacionalizmust, és mi jellemzi a nacionalista célokat leplező politikát, haladó vagy nem a nac. a fejlődő or-szágokban, és főként hazafias nevelés-sünk problémáiról, a történelmi és iro-dalmi munkákban sokasodó dezilluzi-onáló túlkapásokról stb. eset — több esetben — megnyugtató szó.

Őszinteségével, a problémákkal való szembenézés vállalásával különbözött ez a vita sok más, de sematikusú elő-adástól. Az ilyen beszélgetések haszná-nak feltétlenül a magyar irodalom és a történelem, mint a hazafias neve-lésben leginkább érdekelt tantárgyak oktatásában kell megérnie. Hogy nem-zeti érzésünk „búsmagyar, tragikus, vagy meledlőngető végtelenségéig helyett igazi hazafiság legyen.